

מסורת הש"ס

א] נ"ל גבורא ואמרי לה איש כפר גבור חיל כך איתא במגילה יח.], ב] נלקמן סו: א], ג] נ"ל חומה בה"א וכו"א ביצמות סד: וכו"א להדיא בש"ע אה"ע סימן קכט סעיף לד], ד] נ"ל חומה. רש"י, ס] נלעיל מת.], ו] נלעיל מת. סא.], ז] נ"ל ונתן ושיך למטה דלעיל סד:., ח] ע"י מהרש"א, ט] ונב"מ מילא באופן אחר, י] וכן מוכח כפי המקבל ק"ג: דקאמר דעתנין מטה ומפך ומאי יתנו כר או כסת או מחללת הלאו לשכיבה אלא דעתנין לו מפך משום דלאוי גס לסמיכה. מ"י,

תורה אור השלם

- בי ונתה אמן הבישה ודרתם כי אמרה אלקה אחרי מאהבי נתני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושיקני: הרשע ב ז
- ותקם חנה אחרי אבקה בשלה ואחרי שתה ועלי הבדן ישב על הכסא על מזוזת היכל ה': שמואל א א ט
- וישכמו בבקר וישתדדו לפני ה' וישבו ויבאו אל ביתם וקדמחה וידע אלקנה את חנה אשתו ויקברה: שמואל א א יט

מוסף רש"י

דאורחיה דידיה. לנזנת משפחתו עושן כן (יעיר חח.

אף על פי פרק חמישי בתובות

אין צ"ד פוסקין יינוס לאשה. שהיין מרגילה לתאות תשמיש: רגילה **שאני**. כיון דאינו חידוש לה כבר דשה צו ואינו מוזיא לזה: לליקי **קדרה**. להטעים תבשיל: **סובעת כפה**. תשמיש: **וינאז אל ציסם**. והדר וידע אלקנה את חנה: **חומא**. זה שמה: **שופרזו**. גציעים ארוכים שקורין מדירני"ש [פלידרי"ן]:

כי הא. כמדת אמתיו וחרועי: **סבעה**

לנפ רב חסדא. תבע את אשתו לתשמיש: **צקולפי דשידה**. צמנעול של ארגז: **קטלם לך סלם**. שכבר ניסת לג' ומתו כדאמר ביצמות כפ' הבא על יצמתו (דף סד:.) **למיקטל אחרינא**. שבאת להראות יופיך שיקפוץ איש עליך: **לחצרך ולחצרוך**. שלא אחצוה על הצריות מכבודי הראשון לא צפניך ולא צפני חצריך: **מפך ומחללת למא לה**. הרי עור שטוח על מטה טוץ מן המפך. ומשני צאתרא דמלו פוריא צחצלי צמקוס שאין רגילין לעשות שטיח עור למטה אלא סירוגי חצלים: **ומצנר לה**. מלערי לה ומוקינין אותה. לשון צוגרת: **אי דאורסה**. דרך צנות משפחתה: **אורחיה**. דרכו לישן על כרים וכסמות ואנן קיימא לן[[] צחצלי צמקוס שאין רגילין לעשות עולה עמו: **כי אוילנא**. ואני משרה אותך על ידי שליש שקילנא להו צהדלי: **וכי אחינא**. ותשכני עמי מיימינא להו: **ושקלם לדידי**. מפך שלי או אס אקנה כר וכסת משלי: הא

סאתים יין לציקי קדרה מערב שבת לע"ש[[] אמרה להן כך תפסקו לבנותיכם תנא שומרת יבם היתה ולא ענו אחריה אמן תנא כוס אחד יפה לאשה שנים ניוול הוא שלשה תובעת כפה ארבעה אפילו חמור תובעת בשוק ואינה מקפדת אמר רבא לא שנו אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה לית לן בה והא חנה דבעלה עמה הואי אכסנאי שאני דאמר רב הונא[[] מנין לאכסנאי שאסור בתשמיש המטה שנאמר[[] וישכימו בבקר וישתחוו לפני ה' וישובו ויבאו אל ביתם הרמתה וידע אלקנה את חנה אשתו ויוכרה ה' השתא אין מעיקרא לא[[] חומא דביתוהו דאבוי אתאי לקמיה דרבא אמרה ליה פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא א"ל ידענא ביה בנחמני דלא הוה שתי חמרא אמרה ליה חיי דמר דהוי משקי ליה בשופרזי כי האי בהדי דקא מחוויא ליה איגלי דרעא נפל נהורא בבי דינא קם רבא על לביתיה תבעה לבת רב חסדא אמרה ליה בת רב חסדא מאן הוי האידינא בבי דינא אמר לה[[] חומא דביתוהו דאבוי נפקא אבתרה מחתא לה בקולפי דשידא עד דאפקה לה מכולי מחווא אמרה לה קטלת ליך תלתא ואתת למיקטל אחרינא דביתוהו דרב יוסף בריה דרבא אתאי לקמיה דרב נחמיה בריה דרב יוסף אמרה ליה פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא פסק לה אמר לה ידיענא בהו בבני מחווא דשתו חמרא דביתוהו דרב יוסף בריה דרב מנשיא מדויל אתאי לקמיה דרב יוסף א"ל פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא פסק לה פסוק לי שיראי אמר לה שיראי למה אמרה ליה לך ולחברך ולחברורך: ונותן לה מטה ומפץ וכו': מפץ ומחצלת למה לה דיהב לה אמר רב פפא באתרא דנהיגי דמלו פוריא בחבלי דמבגר לה ת"ר אין גותנין לה כר וכסת משום ר' נתן אמרו גותנין לה כר וכסת היכי דמי אי דאורחה מאי טעמא דת"ק ואי דלאו אורחה מ"ט דרבי נתן לא צריכא[[] כגון דאורחיה דידיה ולאו אורחה דידה תנא קמא סבר אמר לה כי אוילנא שקילנא להו וכי אתינא מייתינא להו בהדאי ורבי נתן סבר אמרה ליה זימנין דמיתרמי בין השמשות ולא מצית מייתי להו ושקלת להו לדידי ומגנית לי על ארעא: ונותן לה כפה: אמר ליה רב פפא לאבבי האי

אף על פי פרק חמישי בתובות

סה.

אחרי אב"ה. כמו אחרי אכלה מפיק ה' משמע ואף על פי שלא אכלה כדכתיב ותצבה ולא תאכל מ"מ אית לן למידרש הכי ותקם חנה אחרי שעת אכילתה שהיה לה לאכול ואחרי שמה אלקנה וציתו חוץ ממנה שלא היה לה לשמות ולכך ויחשבה עלי לשכורה: **שתה ולא שתת**. מדלא קאמר ואחרי שתוה דומיא דאכילה

שתלה בה אי נמי אחרי אכול ואחרי שמה כדכתיב (משלי כג) אכול ושמה יאמר לך ומדשני קרא צדצוריה דרש הכי כדמפרש לקמן: **אב"ה ולא אב"ה**. צממיה וכי מדרוש כמו כן שאין פוסקים מזוונות לאיש: **בבד"י בגוה קא עסיך קרא**. דהא כתיב חנה צקרא וכתיב נמי אכלה אס כן לכתוב נמי שמותה או לא לכתוב קרא צגוה ולכתוב אכל ושמה: **רגיל"ה שאני דאמר ר' חיינא בו'**. וא"ת ומאי ראיה לריך על זה דצבריייתא גופה קמני רגילה משמע דווקא רגילה ויש לומר דר' אלעזר נמי איירי צרגילה דאי צעאינה רגילה כלל צפני בעלה פשיטא דאין פוסקין דאטו יש לנו ליתן לה שאין בעלה נותן לה כשהיתה עמו לכך לריך לאתויי מדרבי חיינא שיש רגילה שנותנים לה כגון שרגילה שני כוסות: **אי"נה רגילה בפני בעלה א"א כוס אחד בו'**. וזהו פירוש דצרי שמואל רגילה נותנין לה כוס אחד היינו שרגילה צשני כוסות ודקאמר שאינה רגילה נותנין לה שני כוסות היינו שאינה רגילה שהיו נותנין לה שני כוסות אלא כוס אחד אין נותנין לה כלל שלא צפני בעלה:

לצי"כין קדרה. אצרייתא קאי כלומר מצרייתא לא תקשי אצל מילתא דשמואל לא מיפרשא אלא כדשניין: **ונותנין לה מטה ומפין**. אע"ג דלגבי סדור אמרינן צהמקבל (צ"מ דף קג: ושם) דנותנין לו מטה ומטה ומפך משום דשמא גצי אשה לא[[] הטריחוהו חממים כ"כ דאפשר לה שחלך ד' אמות אחר אכילה ט': **מפין ומחצלת צמה** א"ה. ר"ת לא גרס מפך ומחללת אלא ומחללת למא דמפך הוא כך וראוי גס לסמיכה ונהי דלשכיבה אין לריך דהא אית לה מטה[[] לסמיכה מיהא לריכה: **ושקל"ת** א"ה לדידי בו'. פירש צקונטרס ושקלת לדידי

מפך שלי ואין להקשות א"כ תסגי לה צשני מפצין דשמא מתוך שהוא מעוגג שעד עמה הורגל לשכב על כר יטול שני מפצין לעצמו ורציו יתקן צן צרי מאיר ז"ל לא גריס ושקלת לדידי ואינה מתרעמת אלא שרוצה לעלות עמו ולשכב על כר אע"פ שלעצמו אין לו עכשיו וכן משמע דלסמור טענה דקא טעין בעלה אליבא דרבנן קא אחי:

רב

עין משפט ור מוצה

קיה א מיי פכ"א מה'ל איסורי ביאה הלכה טו סמג עשין מח טור ש"ע א"ח סימן רמ סעיף יג וטוש"ע אה"ע סימן כה סעיף ז:
קיה ב מיי פ"י צ מה'ל
אשיות הלכה י יא סמג עשין מח ולאין פח טוש"ע אה"ע סימן ע סעיף ג:

לעזי רש"י

מדידרי"ש.

כוסות עשירות עץ מגודר.

תוספות ר"ד

מתיבי רגילה נותנים לה כוס א' רגילה שאני נני כוס א' יפה לאשה שנים (שו"ת [נירויל] הוא לה ג' תובעת כפה ד' אפי' חמור תבעה אינה מקפדת א"י לא אמרן אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה משמרה. ארי"י מנין לאכסנאי שאסור בהשמיש המטה שנאמר וישכימו בבקר וגו' וידע אלקנה את אשתו השתא אין מעיקרא לא: (וימא) [חומא] דביתוהו דאבוי אתאי לקמיה דרבא אמרה פסיקי לי מזוזות פסיק לה פסיקי לי חמרא אמר לה ידענא ביה בנחמני א' דלא הוי משקה בשופרזיו [כי האן] לך חמרא א"ל בחיי דמר דהוה משקה לי בשופרזי כי האי פ"י בבביות (מרוכים) [גדולים] כורות: דביתוהו דרי"י בריה דרבא אתאי לקמיה דר"צ בריה דר"י א"ל פסוקי לי מזוני פסק לה פסיקי לי חמרא פסק לה א"ל ידענא בהו בבני מחווא דרגילו דשתו חמרא: דביתוהו דרי"י בריה דרי"ם מדויל אתאי לדינא שיראי א"ל שיראי למה לך א"ל לחברך ולחברותך פ"י (להנאתן) [להנאות בהן] בפני חבריות ולא אתבוה מכבודי הראשון וטכאן מוכח וגם ממאי דאמר'י לקמן מותר בלאות אלמנה ליורשים שחיבים

א) גירסת רצינו כפאן אטו מוקדקן ואולי דעס"ה וע"ל כמו דאיתא בגמ'.